

Mallan luonnonpuiston järjestyssääntö

Vahvistettu

8.12.2025

Lainvoimainen

Pinta-ala (ha)

3 079

josta vesialuetta (ha)

222

Sijainti

Maakunta	Kunta
Lapin maakunta	Enontekiö

Perustamissäädökset

Säädöksen nimi	Säädöksen numero
Laki eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille	83/1938
Laki eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille annetun lain muuttamisesta	520/2023

Alueen suojelun perusteet

Mallan luonnonpuisto on perustettu luonnonsuojelulain 71/1923 1 §:n mukaiseksi yleiseksi luonnonsuojelualueeksi sen luonnon säilyttämiseksi koskemattomana sekä tieteellistä tutkimusta varten.

Yleistä

Metsähallitus on luonnonsuojelulain (9/2023) 58 § nojalla antanut seuraavan Enontekiön kunnassa sijaitsevaa Mallan luonnonpuistoa koskevan järjestyssäännön.

Luonnonpuisto kuuluu Natura 2000 -verkostoon erityisten suojelutoimien (SAC) alueena. Sitä koskevat luonnonsuojelulain 5 luvun säännökset, joiden mukaan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Tämän järjestyssäännön määräykset perustuvat säädöksiin, jotka luetellaan kohdissa "Järjestyssäännöllä annettavat säädökset" sekä "Luonnonsuojelusäädökset" ja "Muu lainsäädäntö". Lisäksi järjestyssäännössä on määräyksiä, jotka Metsähallitus on luonnonpuiston hallinnosta vastaavana viranomaisena maanhaltijan ominaisuudessa oikeutettu ja velvollinen antamaan.

Järjestyssäännön määräykset noudattavat periaatteita, jotka on esitetty Metsähallituksen 27.6.2019 luonnonsuojelulain (1096/1996) 19 §:n nojalla hyväksymässä Mallan luonnonpuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Mallan luonnonpuisto on perustettu 18.2.1938 annetulla lailla 83/1938. Luonnonpuiston rauhoitussäännökset perustuvat vuoden 2023 luonnonsuojelulakiin (9/2023).

Tällä päätöksellä kumotaan Metsäntutkimuslaitoksen 20.12.1993 antama Mallan luonnonpuiston järjestyssääntö.

Luonnonsuojelusäädökset

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 49 §

Muu lainsäädäntö

Järjestyslaki (612/2003) 3 §

Jätelaki (646/2011) 72 §

Laki Metsähallituksesta (234/2016) 5 §

Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §, 5 §

Metsästyslaki (615/1993) 51 §, 53 § ja 84 §

Muinaismuistolaki (295/1963) 1 §

Pelastuslaki (379/2011) 6 §

Suomen perustuslaki (731/1999) 17 §.

Saamelaisten perustuslailliset oikeudet

Saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan (perustuslaki 731/1999 17 §). Saamelaisilla on saamelaisten kotiseutualueella kieltään ja kulttuuriaan koskeva itsehallinto sen mukaan kuin lailla säädetään (perustuslaki 731/1999 121 §, laki saamelaiskäräjistä 974/1995 1 §). Saamelaisten perinteisiin elinkeinoihin kuuluvat niiden nykyaikaisissa harjoittamismuodoissa poronhoito, kalastus, metsästys, keräily ja saamenkäsityö. Lisäksi Metsähallituksen hallinnassa olevien luonnonvarojen hoito, käyttö ja suojelu on sovitettava yhteen saamelaisten kotiseutualueella siten, että saamelaisten kulttuurin harjoittamisen edellytykset turvataan (laki Metsähallituksesta 234/2016 6 §).

Säädöspohjaiset yleiset kiellot

Mallan luonnonpuistossa on kielletty

- 1) rakentaa rakennuksia, rakennelmia tai teitä (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 2) ottaa maa-aineksia tai kaivoskivennäisiä tai vahingoittaa maa- tai kallioperää (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 3) ojittaa (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 4) ottaa tai vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 5) pyydystää, tappaa tai hätyyttää luonnonvaraisia selkärangkaisia eläimiä tai hävittää niiden pesiä tai pyydystää tai kerätä selkärangattomia eläimiä (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 6) ryhtyä muihin kuin 1–5 kohdassa tarkoitettuihin toimiin, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan, eliölajien säilymiseen tai alueen perustamistarkoitukseen (luonnonsuojelulaki 9/2023 49 §)
- 7) roskata (jätelaki 646/2011 72 §)
- 8) vahingoittaa kiinteitä muinaisjäännöksiä tai raunioita (muinaismuistolaki 295/1963 1 §)
- 9) pitää irrallaan koiria tai muita kotieläimiä lukuun ottamatta poronhoitotoissa käytettäviä koiria (metsästyslaki 51 §)
- 10) harjoittaa muuta ihmisiä häiritsevää toimintaa (järjestyslaki 612/2003 3 §).

Edellä mainittujen lisäksi ovat voimassa muista säädöksistä ja kulloinkin voimassa olevista viranomais määräyksistä johtuvat kiellot.

Muut kiellot ja määräykset

Järjestyssäännöllä annettavat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Liikkuminen	Kielletty. Sallittu 16.5.–31.10. vain jalkaisin maastoon merkittyjä retkeilyreittejä pitkin (karttaliite). Merkittyjen reittien ulkopuolella saa liikkua vain Metsähallituksen kirjallisella luvalla. Liikkumisrajoitus ei koske luonnonsuojelulain (9/2023) 50 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaista haavoittuneen eläimen lopettamista ja kuolleen riistaeläimen haltuun ottoa eikä liikkumista 50 §:n 4 momentin mukaisissa viranomaistehtävissä. Liikkumisrajoitus ei myöskään koske liikkumista tehtävissä, jotka ovat tarpeen poronhoitoa varten (mukaan lukien valtakunnan esteaidan rakentaminen ja kunnossapito).	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Liikkuminen	Kielletty. Sallittu 1.11.–15.5. riittävän lumipeitteen aikana omin voimin, esimerkiksi hiihtäen tai lumikengillä, koko luonnonpuiston alueella. Liikkumisrajoitus ei koske luonnonsuojelulain (9/2023) 50 §:n 1 momentin 11 kohdan mukaista haavoittuneen eläimen lopettamista ja kuolleen riistaeläimen haltuun ottoa eikä liikkumista 50 §:n 4 momentin mukaisissa viranomaistehtävissä. Liikkumisrajoitus ei myöskään koske liikkumista tehtävissä, jotka ovat tarpeen poronhoitoa varten (mukaan lukien valtakunnan esteaidan rakentaminen ja kunnossapito).	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Leiriytyminen	Sallittu vain merkityillä alueilla Kuohkima-järven autio- ja varaustupien pihapiirissä.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Pyöräily	Kielletty.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Ratsastus	Kielletty.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Porovaljakkotoiminta	Porovaljakolla ajaminen on sallittu Metsähallituksen kirjallisella luvalla 1.11.–15.5.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Koiravaljakkotoiminta	Kielletty.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Vesiliikenne	Moottoriveneily ja muu vesikulkuneuvoilla liikkuminen on sallittu luonnonpuistoon kuuluvalla alueella Kilpisjärvellä.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §

Muut luonnonsuojelusäädöksiin perustuvat määräykset

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Marjastus ja sienestys	Kielletty.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 49 §, Laki eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (83/1938) 4 a §
Ilma-aluksella laskeutuminen	Kielletty. Harkinnan mukaan Metsähallitus voi myöntää lupia ilma-aluksella laskeutumiseen luonnonpuiston toimintaan soveltuvaan tarkoitukseen.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Metsästys	Kielletty. Sallittu lopettaa haavoittunut eläin sekä ottaa haltuun alueelle kuollut riistaeläin alueen ulkopuolella tapahtuvaan metsästykseseen liittyvässä tilanteessa noudattaen, mitä metsästyslaissa säädetään. Haavoittuneen eläimen jäljittämisestä luonnonsuojelualueella, tarpeesta tällaisen eläimen lopettamiseen sekä alueelle kuolleen riistaeläimen haltuunotosta tulee ilmoittaa viipymättä Metsähallitukselle. Luonnonpuistossa saadaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla poistaa sellaisia riistaeläinlajien yksilöitä, jotka aiheuttavat ilmeisen uhan ihmisen turvallisuudelle tai uhkaavat aiheuttaa omaisuudelle merkittävää taloudellista vahinkoa.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 49 §, 50 §, 51 § Metsästyslaki (615/1993) 84 §
Poronhoito	Sallittu poronhoitolain mukaisesti. Metsähallitus voi luonnontutkimukseen liittyvästä tai muusta erityisestä syystä rajoittaa porojen laiduntamista luonnonpuistossa, jos se luonnontieteellisen tiedon pohjalta on välttämätöntä alueen lajien ja luontotyyppien turvaamiseksi.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §, Laki eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (83/1938) 4 a §, (520/2023), Poronhoitolaki (848/1990)

Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Viranomaistoiminta	Luonnonpuistossa saadaan tilanteen niin vaatiessa ryhtyä maanpuolustuksen, Rajavartiolaitoksen tehtävien, pelastustoiminnan, ihmisiin tai eläimiin tarttuvien tautien ja kasvintuhoojien torjunnan tai eläinsuojelun edellyttämiin välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet tulee toteuttaa siten, ettei niillä aiheuteta alueen perustamistarkoitukselle suurempaa haittaa kuin on välttämätöntä.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §
Muu toiminta	Tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuva eläinten tappaminen ja pyydystäminen sekä eläinten pesien, kasvien, elävien ja kuolleiden kasvinosien ja kivennäisnäytteiden vähäinen ottaminen on sallittu Metsähallituksen kirjallisella luvalla.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Muu toiminta	Sallittu rakentaa, entistää ja kunnostaa alueen hoitoa, valvontaa, tutkimusta, yleisön opastamista ja kävijäturvallisuutta sekä retkeilyä ja alueeseen tutustumista varten tarpeellisia rakennuksia, rakennelmia ja polkuja.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §
Muu toiminta	Metsähallitus voi myöntää luvan myös muihin luonnonsuojelulain 51 §:n mukaisiin toimenpiteisiin luonnonpuiston perustamistarkoitusta vaarantamatta.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §
Muu toiminta	Minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen on sallittu Metsähallituksen suostumuksella alueen perustamistarkoitusta vaarantamatta. Toimintaan tarvitaan lisäksi luonnonsuojelulain 56 §:n mukainen liikkumislupa Metsähallitukselta.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 50 §, 56 §, Metsästyslaki (615/1993) 48 §
Muu toiminta	Luonnonpuistossa saadaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta Metsähallituksen luvalla vähentää muiden kuin 50 §:n 3 momentissa tarkoitettujen kasvi- ja eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos ne ovat liian runsaslukuisia tai muutoin vahingollisia.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 51 §

Muut määräykset

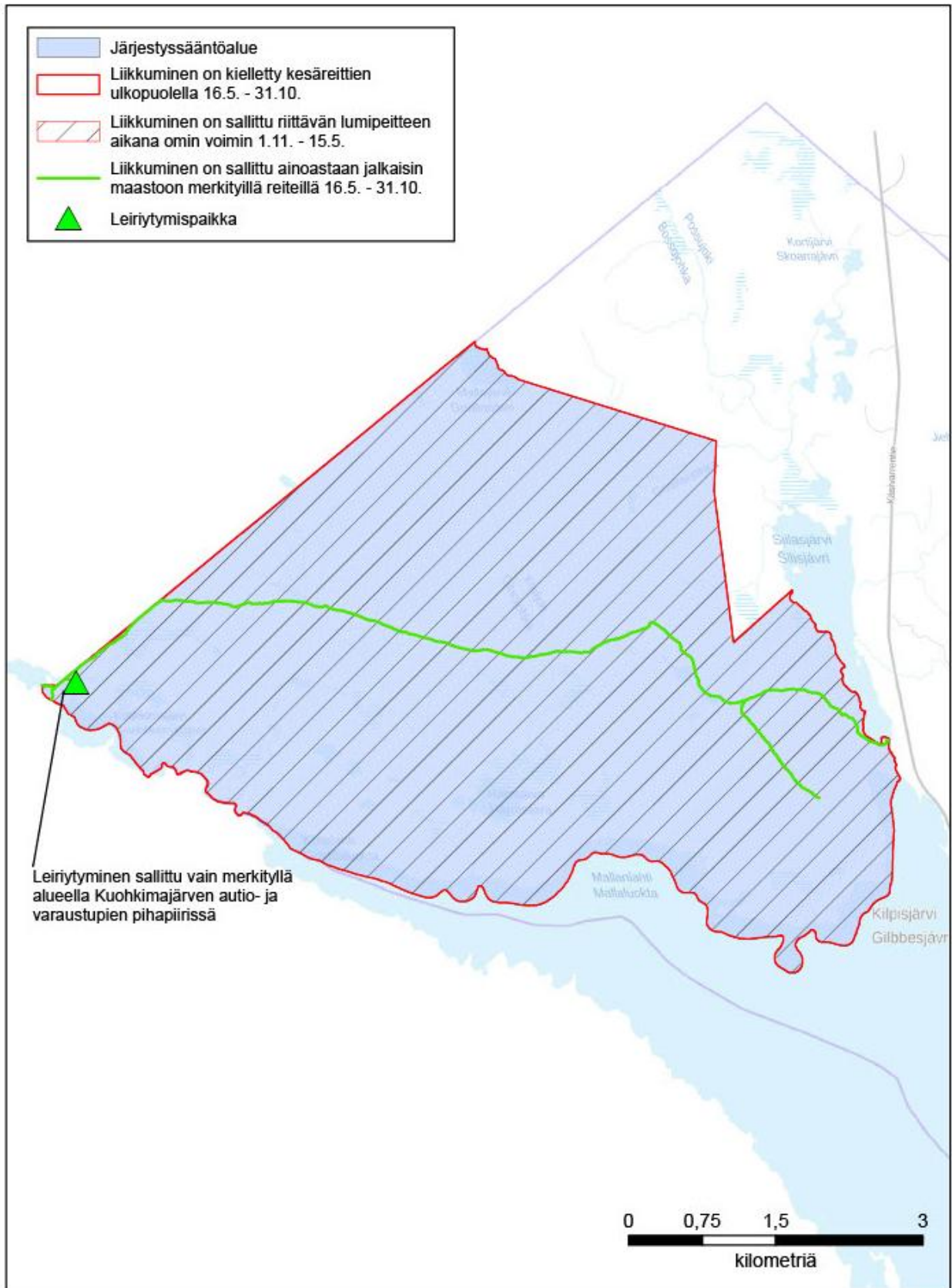
Toimintamuoto	Kuvaus	Säädökset
Kalastus	Kielletty liikkumisrajoitusten takia. Sallittu vesikulkuneuvosta luonnonpuistoon kuuluvalla Kilpisjärven alueella kalastussäädösten mukaisesti.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 56 §
Tulenteko	Kielletty.	Pelastuslaki (379/2011) 6 §
Maastoliikenne lumettomana aikana	Kielletty. Metsähallitus voi myöntää lupia maastoliikenteeseen Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteiden mukaan. Poronhoitotöihin kuuluva maastoliikenne sallittu maastoliikennelain mukaisesti.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 58 §, Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §, 5 §
Maastoliikenne lumipeitteisenä aikana	Kielletty. Metsähallitus voi myöntää lupia maastoliikenteeseen Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteiden mukaan ja hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisten latureittien huoltoon. Maastoliikenne on sallittu Kilpisjärvellä jääpeitteisenä aikana. Poronhoitotöihin kuuluva maastoliikenne sallittu maastoliikennelain mukaisesti.	Luonnonsuojelulaki (9/2023) 58 §, Maastoliikennelaki (1710/1995) 4 §, 5 §

Liitteet:

Liite 1. Liitekartta

Liite 2. Valitusosoitus

Liitekartta. Mallan luonnonpuiston järjestyssääntö. Enontekiö.

Liite 2 Valitusosoitus

Valitusosoitus

Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 134.2 §

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta

- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmän voi toimittaa toimivaltaiselle hallinto-oikeudelle henkilökohtaisesti, postitse maksettuna postilähetyksenä, faksina, sähköpostilla tai asiamiestä tai lähettiä käyttäen. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>.

Postittaminen tapahtuu lähettäjän vastuulla. Valituksen on saavuttava viranomaiselle virka-aikana ennen 30 päivän valitusajan päättymistä, jotta valitus voidaan tutkia. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivää, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen.

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti:

https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

Puhelin: 029 56 42800

Faksi: 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao (at) oikeus.fi